

**บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของ
ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ**
**School Administrators' Role in Promoting Practice in Compliance with the
Professional Ethics among Teacher-Officials at Schools under the
Office of Buengkan Primary Education Service Area**

เบญจพร กาสีวงศ์¹ ประสาท อิศรปริดา² และ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์³
Benchaphorn Kaseewong,¹ Prasart Isarapreeda² and Sumalee Sriputtarin³

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

² Ph.D. (Education-Psychological & Cultural Studies) รองศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

³ กศ.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครู จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างการวิจัยมีจำนวน 331 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 29 คน และครูผู้สอน จำนวน 302 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.43-0.83 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ t-test (Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทำการวิเคราะห์เป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมไม่พบความแตกต่าง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

คำสำคัญ : บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา / จรรยาบรรณวิชาชีพ

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to examine school administrators' role in promoting practice in compliance with the professional ethics among teacher-officials at schools under the Office of Buengkan Primary Education Service Area, and 2) to compare teacher-officials' opinion on the role of school administrators in promoting practice in compliance with the professional ethics among teacher-officials as classified according to status and school size. The sample selected by stratified random sampling consisted of 29 administrators and 302 teachers totaling 331 people. The instrument used for data collection was a 5-rating scale questionnaire, having discrimination power values between 0.43 and 0.83 and an entire reliability coefficient of 0.98. Statistics used were percentage, mean, standard deviation, t-test (independent samples) for hypothesis testing and one-way ANOVA. In case the difference between the means was found, the Scheffe's method was applied for pairwise comparison. The findings disclosed as follows : the overall opinion on administrators' role in promoting practice

in compliance with the professional ethics among teacher-officials was at the high level. The comparison of the teacher-officials' overall opinion on the role of school administrators as classified by status was found not different. Considering it by aspect, there were found significant differences at the .05 level in 2 aspects : professional ethics and service ethics. The comparison of the teacher-officials' overall opinion on the role of school administrators as classified by school size was found significantly different at the .01 level. Considering it by aspect, there were found significant differences at the .05 level in 3 aspects : self-ethics, professional ethics and service ethics.

Keywords : School Administrators' Role / Professional Ethics

บทนำ

ครูมืออาชีพ คือ เครื่องหมายที่ชี้ให้เห็นความเป็นวิชาชีพชั้นสูง หรือคุณลักษณะที่ดีของครูอันเป็นที่ต้องการของสังคม ที่ครูต้องมีความรักและความเมตตา ต่อศิษย์ เสียสละ หมั่นเพียร เอาใจใส่ต่อศิษย์ทุกคน เป็นกำลังใจและช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับศิษย์ เพื่อให้เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นแบบอย่างที่ดีมีจรรยาบรรณ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจของตนเอง โดยมีปัจจัยส่งเสริมของความเป็นครูที่ดี คือ อุดมการณ์ของครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ม.ป.ป.)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ครูอาวุโส เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2522 มีข้อความเกี่ยวกับลักษณะครูที่ดี 3 ประการ คือ “ความเป็นครูนั้นประกอบด้วยสิ่งที่มีคุณค่าสูงหลายอย่าง อย่างหนึ่ง ได้แก่ ปัญญา คือ ความรู้ที่ดี ประกอบด้วยหลักวิชา อันถูกต้อง ที่แน่นแฟ้นกระฉ่างแจ้ง ในใจ รวมทั้งความฉลาดที่จะพิจารณาเรื่องต่างๆ ตลอดจนกิจที่จะทำ คำพูดทุกอย่างได้โดยถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างหนึ่ง ได้แก่ ความดี คือ ความสุจริต ความเมตตากรุณา เห็นใจ และปรารถนาดีต่อผู้อื่นโดยเสมอหน้า อีกอย่างหนึ่งได้แก่ ความสามารถที่จะเผื่อแผ่และถ่ายทอดความรู้ ความดีของตนเองไปยังผู้อื่นได้ผล ความเป็นครูมีอยู่แล้ว ย่อมฉายออกมาให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ด้วย ผู้ที่มีความเป็นครูสมบูรณ์ในตัว นอกจากจะมีความดีด้วยตนเองแล้ว ยังจะช่วยให้ทุกคนที่มีโอกาสเข้ามาสัมผัสเกี่ยวข้องกับบรรลุลึกความดีของความเจริญไปด้วย” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ม.ป.ป.)

ดังนั้น ในการการจัดการศึกษาจึงนับได้ว่า ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างแท้จริง แม้จะมีเทคโนโลยีใหม่ๆ มาช่วยจัดการเรียนการสอน แต่ยังไม่มียุคหรือเทคโนโลยีใดมาทดแทนครูที่มีคุณภาพได้ ครูไม่ใช่เพียงผู้สอนหนังสือเท่านั้น แต่จำเป็นต้องประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณครูอย่างเคร่งครัด

ผู้ประกอบการวิชาชีพครูต้องมีความผูกพันกับศิษย์ เด็กที่ยังสภาพจิตใจเหมือนผ้าขาว สะอาด สิ่งทีครูมอบให้ศิษย์ทั้งทางตรงโดยการสอน และทางอ้อมโดยการประพฤติตนเป็นแบบอย่าง จะฝังลึกลงไป ในจิตใจของเด็กนานเท่านาน การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครู จึงนับเป็นหน้าที่ของครูทุกคนที่จะกระทำด้วยจิตสำนึกจากใจตน ให้เป็นปกตินิสัย ปัจจัยอื่นจากภายนอก เช่น ผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน และบุคคลภายนอกเป็นเพียงผู้สังเกต ประเมินค่า เสริมแรง ชี้ทาง แนะนำ และให้คุณให้โทษตามครรลองแห่งระเบียบและกติกาทาสังคม (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544)

การพัฒนาทางการศึกษาในสังคมไทยยังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการศึกษาในส่วนของกระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาครู พัฒนาระบบการบริหาร การที่ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าด้วย ต้องมีการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของคนในชาติอย่างทั่วถึง และต่อเนื่องทุกด้าน การพัฒนาครูเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะพัฒนาคนได้อย่างมีประสิทธิภาพและปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เพิ่มพูนสติปัญญา พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมยิ่งขึ้น ครูจึงเป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่ดี สอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนรู้อยู่เพื่อให้ครูสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาได้ตามต้องการ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2549)

จรรยาบรรณครูนั้นกำหนดขึ้นครั้งแรกตั้งแต่ก่อตั้งคุรุสภา ในปีพุทธศักราช 2488 แรกเริ่มมีการออกระเบียบประเพณีครู ว่าด้วยจรรยาบรรณครู พุทธศักราช 2506 ต่อมา มีการปรับปรุงระเบียบทั้ง 2 ฉบับ แล้วประกาศใช้ฉบับใหม่ เรียกว่า ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครูและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พุทธศักราช 2526 จนถึงปีพุทธศักราช 2539 มีการปรับปรุงระเบียบ คุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณครู พุทธศักราช 2539 ปัจจุบันมีการกำหนดจรรยาบรรณของ

การประกอบวิชาชีพครู ขึ้นมาใหม่ โดยคุรุสภาประกาศใช้ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พุทธศักราช 2548 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน พุทธศักราช 2548 เป็นต้นไปโดยกำหนดเป็น “มาตรฐานการปฏิบัติตน” ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพที่ต้องมีจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นแนวทางปฏิบัติตน มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ 3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ 5) จรรยาบรรณต่อสังคม

สำหรับอาชีพครูบุคคลที่สำคัญ ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติตนนั้น ในปัจจุบันยังมีปัญหาในการปฏิบัติตนอยู่บ้าง เห็นได้จากข่าวที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ ส่วนหนึ่งมาจากการขาดการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพให้ประพฤติปฏิบัติตนตามที่ตนเอง เพราะปัจจุบันครูมีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย สังคม อารมณ์ ตลอดจนอบรมสั่งสอนเด็กให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม อันดีงาม ครูเป็นแม่พิมพ์ของชาติ ครูมีลักษณะอย่างไรเด็กก็จะมีลักษณะเป็นเช่นนั้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม ครูจึงต้องมีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ

จากสภาวะปัญหาต่างๆ พบว่า ครูผู้สอนบางส่วนยังไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูมากนัก เห็นได้จากครูไม่ตั้งใจสอน ครูดื่มเหล้าเล่นการพนัน ชู้สาว ลงโทษนักเรียนด้วยวิธีรุนแรง ล่วงละเมิดทางเพศเด็ก ประพฤติตนไม่เป็นแบบอย่างที่ดีและไม่มีอุดมการณ์ในความเป็นครูหรือขาดจิตสำนึกของความเป็นครู ปัญหาเหล่านี้มีมาจากการไม่มีการพัฒนาในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพครู ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบข้อมูลการประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครู ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ครูเกิดความสำนึกและตระหนักต่อการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อจะนำตนไปสู่ความเป็น “ครู” ตามแนวพระราชดำริและตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา. 2553) จนเป็นที่ยอมรับศรัทธาของสังคมที่มีต่อผู้ประกอบวิชาชีพครูในอนาคตสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครู

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครู จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา. 2546)

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนซึ่งมีสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในโรงเรียนแตกต่างกัน

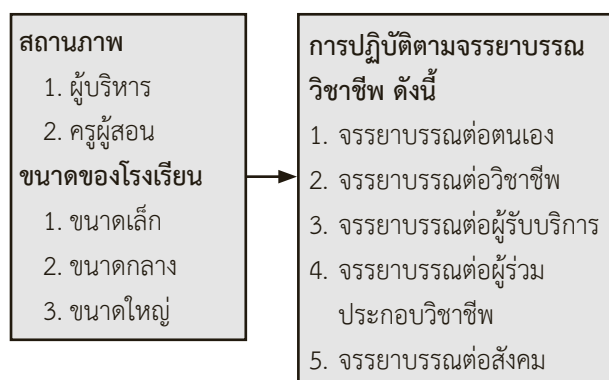
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในโรงเรียนแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 (ราชกิจจานุเบกษา. 2546) ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา

2554 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 211 คน
ครูผู้สอนจำนวน 2,179 คน รวม 2,390 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บึงกาฬ ปีการศึกษา 2554 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตาม
ตารางของเคร์จีซี และมอร์แกน (มนตรี อนันตริกษ์ และคณะ.
2554) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน
331 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 29 คน
ครูผู้สอน จำนวน 302 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม
จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับ
สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ เป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับความคิดเห็น
ต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยา
บรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ มีค่าอำนาจจำแนก
ระหว่าง 0.43–0.83 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์
และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ถึงผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อขออนุญาต
และขอความอนุเคราะห์แจ้งโรงเรียนที่ต้องการเก็บข้อมูล ทั้งนี้เพื่อ
ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งและรับคืนแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วย
ตนเอง ในบางส่วนต้องขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่าง
ให้ส่งกลับทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้ง
331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา
ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบ
คำบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความ
คิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการปฏิบัติตาม
จรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ โดยภาพรวม
รายด้าน และรายข้อ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ.
2551)

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีการหาความ
สัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ทั้งฉบับ (Item
Total Correlation) โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่าง
ง่ายตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment
Coefficient of Correlation)

3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของ
ครอนบาค (Cronbach)

4. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

4.1 t-test (Independent) เปรียบเทียบความ
แตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยจำแนกตามสถานภาพ

4.2 F-test (One-way ANOVA) เปรียบเทียบความ
แตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน กรณีพบ
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบค่า
เฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการปฏิบัติตาม
จรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริม
การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูอยู่ใน
ระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จรรยาบรรณต่อ
ตนเอง และจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด ได้แก่ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

2. ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อบทบาทของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ
วิชาชีพของข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อ
พิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณ
ต่อวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ โดยครูมีความ

คิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหาร สูงกว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดกลาง เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ โยชิตา เพชรกุลกิจ (2554) ได้ศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู อำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู อำเภอบ้านบึง โดยรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ สุรพรสถิตกุล (2553) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานครูสภาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานครูสภาอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน อภิปรายผล ได้ดังนี้

จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมไม่พบความแตกต่าง แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมี

ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครู แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ โดยครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครู สูงกว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดนโยบาย ส่วนครูเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แก้วตา สุวรรณประทีป (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติจรรยาบรรณของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนัยชาติศรี (2553) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหาร สูงกว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหาร สูงกว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดกลาง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหาร สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดกลาง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่

ราชการในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสูงกว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดกลาง และด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหาร สูงกว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหาร สูงกว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดกลาง นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโยชิตา เพชรกุลกิจ (2554) ได้ศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู อำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านจรรยาบรรณตนเอง และจรรยาบรรณต่อสังคม โรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับโรงเรียนขนาดเล็ก จรรยาบรรณผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพและจรรยาบรรณต่อสังคม โรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ (2548) องค์การขนาดกลางอาจแบ่งแยกประเภทของงานได้หลายประเภท เนื่องจากมีบุคลากรและผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาก ในขณะที่เดียวกันสถานศึกษาก็เป็นองค์กรประเภทหนึ่งที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา สถานศึกษาขนาดใหญ่ ประเภทของงาน ทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนอาคารสถานที่จะมีมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนครูน้อย มีโอกาสรู้จักกันและคุ้นเคยกันได้ง่ายกว่า จึงทำให้เกิดความเป็นกันเองมาก และมีความร่วมมือและช่วยเหลือกันมาก โรงเรียนขนาดเล็กมีจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีโครงสร้างการบริหารงานสายการบังคับบัญชาที่ยาว ทำให้มีโอกาสและการทำความคุ้นเคยรู้จักกันน้อย และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง เพราะระบบการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นระบบมากกว่า การทำงานมีกฎเกณฑ์ที่สูงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพได้ดีกว่าโรงเรียนขนาดกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับถิระนันต์ ฤทธิพิศ (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์

ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความผูกพันต่อการของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในระดับมากทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ข้าราชการครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพข้าราชการครู อย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนประถมศึกษาเขตอื่นได้

2. ผลจากการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครู จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาข้อมูลและลักษณะนิสัยของผู้ร่วมงานในองค์กร สร้างความเข้าใจในการทำงาน เพื่อการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับแต่ละบุคคลได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ หรือตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อที่จะได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครู เช่น ขวัญกำลังใจ สถานภาพทางเศรษฐกิจ

เอกสารอ้างอิง

แก้วตา สุวรรณประทีป. (2551). สภาพการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ดนัย ขาติศรี. (2553). การศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ถิระนันต์ ฤทธิพิศ. (2555, มกราคม-เมษายน). “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม,” วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 2(1) : 36-42.

ธงชัย สันติวงษ์. (2548). พฤติกรรมบุคคลในองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ประชุมการช่าง.

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. : ประสานการพิมพ์.

พรสวรรค์ สุพรรณสถิตกิจ. (2553). ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานครูสภาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. “ราชกิจจานุเบกษา” เล่ม 127 ตอนที่ 45 ก ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2553.

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2546. “ราชกิจจานุเบกษา” เล่ม 120 ตอนที่ 52 ก ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2546.

มนตรี อนันตรักษ์ และคณะ. (2554). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. นครพนม : มหาวิทยาลัยนครพนม.

โยชิตา เพชรกุลกิจ. (2554). จรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูอำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป.). คู่มือเส้นทางครูมืออาชีพสำหรับครูผู้ช่วย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป.). คู่มือเส้นทางครูมืออาชีพสำหรับครูผู้ช่วย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.